

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	51
ГЕВКАН О.А., КУШНІР І.І. СУТНІСТЬ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	53
ГОРВАТ М.В., ІВАНІГА М.С. ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ У ПРОЦЕСІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.....	55
ГОРВАТ М.В., МОГІШ М.В. ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ У ПРОЦЕСІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.....	57
ГОРВАТ М.В., ПОПОВИЧ К.І. СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	60
ГОРВАТ М.В., ШКУРИНА А.О. ОГЛЯД ПРОБЛЕМАТИКИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ДОСВІДУ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	62
ГРАБ О. В. ВИЗНАЧЕННЯ РЕФЛЕКСИВНО-ТВОРЧОГО КОМПОНЕНТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПЕРВИННИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ПРИРОДНЕ ДОВКІЛЛЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА КОНСТАТУВАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	65
ГРЕГІРЧАК Д., ЧІРІ С. ТАКСОНОМІЯ Б. БЛУМА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	67
ГРИГА Н.Ю., КОБАЛЬ В.І. ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.....	69
ГУБАЛЬ Г. Ю., ХОМА О. М. РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ В УМОВАХ ГРУПИ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ.....	70
ДЖУГАН Я. В., МШКУЛИНЕЦЬ О. О. СИТУАТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	72
ДОБОНІ А. А., ЛАЛАК Н. В. ІНКЛЮЗИВНІ ІГРИ ТА ІГРАШКИ ЯК ЗАСІБ ВСТАНОВЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	74
ДОБОШ О.М., КОНИК Х.І. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА.....	76
ДОБОШ О.М., МАРГІТИЧ Н. Д. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ВПЕВНЕНОСТІ В СОБІ.....	78
ДОБОШ О.М., МИГОВИЧ А.М. ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ В ЗАГАЛЬНІЙ СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	80
ДОБОШ О.М., МИГОВИЧ К.М. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ПРОБЛЕМА.....	82
ДОБОШ О.М., ЦІЛЬО В.О. ПЕДАГОГІЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ АСПЕКТ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	84
ДОРОГІН О.В. ДЮСШ ЯК ОСНОВА ПОЗАШКІЛЬНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ.....	87
ДУВАНОВА Я. Р., СТАРОКОЖЕВА К. А., ЧЕРНИШОВА А. О., САВЧЕНКО Л. Л. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ТА НАПРЯМКИ.....	89
ДУМАНСЬКА К.О. ВПЛИВ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	91
ЗОРІВЧАК М.В., ЛЕХМАН О.Ю., МОЧАН Т.М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	94
ІВАНОВА В.В., БАРАНОВА Е.Р. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ	

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Функціональна компетентність є результатом цілеспрямованої професійної підготовки менеджерів освіти до здійснення управлінських функцій.

Згідно із запропонованим тлумаченням сутності функціональної компетентності менеджерів освіти, розглядають структуру дослідженого феномена, до якої включають ті професійні знання, вміння, якості менеджера освіти, що забезпечують ефективне виконання ним функцій внутрішньошкільного управління: *мотиваційно-цільових, планово-прогностичних, організаційно-виконавчих, регулятивно-корекційних, контрольньо-діагностичних* [2].

Виконання всіх груп функцій передбачає наявність у фахівців таких якостей, як: практичність розуму, товариськість, ініціативність, наполегливість, самовладання, працездатність, спостережливість, організованість, самостійність.

Володіння зазначеними знаннями, вміннями та професійними якостями дасть змогу здійснювати контрольньо-діагностичні функції на належному рівні в їх органічному взаємозв'язку з іншими функціями управління, що й сприятиме вдосконаленню процесу керівництва закладом освіти.

Література:

1. Маслов В. І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами : навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2007. 150 с.

2. Торган М.М. Структура функціональної компетентності менеджерів освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / ред.кол.: Т.І. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя, 2010. Вип. 10 (63). С.189-193.

УДК: 81'233:373.3.011.3-053.5"377.4"(043.2)

ГУБАЛЬ Г. Ю.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

ХОМА О. М.,
канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри
теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ В УМОВАХ ГРУПИ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ

Закон України «Про освіту» сформулював базові поняття для освітньої галузі, з-поміж яких – «освітній процес». Він трактується, як система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей (Розділ 1, ст.16) [2]. Освітній процес є багатоплановим, здійснюється в умовах класного навчання, групи продовженого дня (ГПД), позаурочної діяльності та ін. Група продовженого дня надає великі можливості для розвитку в учнів творчих здібностей, самостійності. З цього приводу, В. Дубровський зазначає, що групи продовженого дня, як і основне навчання, мають формувати в учнів ключові компетентності, необхідні для успішної життєдіяльності та самореалізації особистості. В умовах зайнятості

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

батьків молодших школярів, група продовженого дня на даний час є необхідною й важливою формою організації вільного, позаурочного часу учнів, виявляє дієвий вплив на їхній всебічний розвиток [1, с.66].

У нашому дослідженні ми акцентуємо увагу на формуванні ключової компетентності – володіння державною мовою. У цьому процесі вкрай важливе значення має розвиток у школярів зв'язного мовлення. Ця проблема у центрі дослідження М. Вашуленка, Л. Варзацької, М. Пентилюк, К. Пономарьової, О.Чупріної та інших. Відтак, О.Чупріна у дисертаційному дослідженні акцентувала увагу на методах, прийомах, засобах розвитку зв'язного мовлення учнів. Учена дійшла висновку, що «комплексне застосування традиційних та інноваційних (мультимедійних) засобів дає змогу оптимізувати перехід мовної освіти на якісно новий рівень, позитивно впливає на мотивацію учнів до навчання, створює умови для успішного досягнення педагогічних цілей» [3, с.17].

В умовах групи продовженого дня розвиток зв'язного мовлення проводиться за усіма чотирма рівнями: лексичному, вимовному, рівні речення та текстовому. Специфікою його є те, що школярі знаходяться зовсім в інших умовах, ніж на уроці, змінюються види робіт. У групах продовженого дня, де час спілкування може бути більш інтенсивним, існує велика можливість активно працювати над збагаченням та активізацією словника учня, формувати культуру усного мовлення.

Під час професійної діяльності у ГПД з метою розвитку мовлення нами акцентується увага на таких формах роботи з розвитку мовлення:

1) проведення бесід, дискусій. Рекомендуються бесіди про символи України, її захисників й захисниць, природу рідного краю, з техніки безпеки під час сигналу «тривога» та інші. Для дискусій пропонуються молодшим школярам питання «Як слід готувати домашнє завдання», «Для чого слід оберігати природу», «Який вчинок ми хочемо наслідувати» та інші;

2) ігри. Саме у грі дитини пізнає навколишній світ, копіює діяльність людей, їх аналізує. Нами практикуються інтелектуальні ігри («Пізнай слово», «Склади загадку за відгадкою» та інші), рухливі на подвір'ї («Піймай м'яч», «Літає-не літає», «Світлофор» та інші), рольові («У гостях у тітоньки Сови», «Лісова школа»);

3) завдання творчого характеру. Наприклад, учні переглядають відеоролики про тварин, допомогу їм у цей складний час й висловлюють власну думку. Вихователь звертає увагу на звуковимову, побудову речень, тексту;

4) підготовка свят, сценарію до них, реклами, повідомлення та інші;

5) вправи на розвиток самостійності у процесі підготовки домашнього завдання (поміркуй, досліди, узагальни вивчене).

Отже, ми запропонували окремі форми роботи з розвитку мовлення, які можуть мати місце у роботі ГПД.

Література:

1.Дубровський В. Л. Група продовженого дня як одна із форм становлення особистості учня у початковій школі. *Психолого-педагогічні науки*. 2019. № 2. С.65-70.

2.Закон України. Про освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>